
3 ta' Settembru, 1998

Imħallef:-

Onor. Patrick Vella B.A., LL.D. Mag. Juris. (Eur. Law)

Il-Pulizija

versus

Paul Cachia

**Att dwar il-Kummissjoni Permanenti kontra l-Korruzzjoni
(Kap. 326) - Grad ta' Prova**

L-intenzjoni tal-legislatur, fir-rigward ta' certifikat ta' ezenzjoni taht il-Kap. 326 tal-ligijiet ta' Malta, hija cara, dan ic-certifikat huwa limitat ghall-allegazzjonijiet tar-reat ta' korruzzjoni u reati konnessi, u dan sabiex il-Kummissjoni mwaqqfa appozitament b'dan l-Att tkun tista' tindaga u tasal fl-investigazzjonijiet tagħha fl-isfond ta' l-iskop li hi giet mahluqa ghalih, u cjoè t-tikxif ta' atti ta' korruzzjoni u reati ohra konnessi. Ghaldagstant hu biss fejn hemm involuti xi reati bhal dawk indikati fl-artikolu 6 ta' l-imsemmi Kap. 326 li jista' jkollu effett certifikat ta' ezenzjoni u ma jistax jintuza sabiex persuna tixhed b'mod generali fuq allegati reati li ma jaqghux taht l-iskop ta' din il-ligi.

Huwa biss f'kazijiet ecezzjonali li tista' titressaq l-hekk imsejha secondary evidence u jezistu certi kundizzjonijiet li jridu jigu sodisfatti qabel ma l-Qorti taçcettaha bhala prova valida u ammissibbli.

Il-Qorti:-

Rat l-imputazzjonijiet dedotti kontra Paul Cachia li permezz tagħhom huwa gie akkużat talli f'dawn il-Gzejjer, matul dawn l-aħħar snin, qabel Novembru, 1992, b'diversi atti magħmulin fi żminijiet differenti li jiksru l-istess disposizzjonijiet tal-ligi u li gew magħmula b'risoluzzjoni wahda, bhala ufficjal pubbliku fil-kariga ta' assistent ufficjal amministrattiv mad-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali;

B'mezzi kontra l-ligi, jew billi ghamel użu ta' ismijiet

foloz jew ta' kwalifiki foloz, jew billi nqeda b'qerq iehor, ingann, jew billi wera haġa b'ohra sabiex iġieghel jitwemmen l-eżistenza ta' intrapriżi foloz, jew ta' hila, setgħa fuq haddiehor jew ta' krediti immaginarji, għamel qligh ta' aktar minn Lm233 bi hsara tal-Gvern ta' Malta;

Bhala ufficjal jew impjegat pubbliku, fl-eżerċizzju tad-dmirijiet tiegħu, għamel falsifikazzjoni b'tibdil f'atti, fi skritturi, jew f'firem jew billi dahhal isem ta' persuna mhux veru, jew b'kitba magħmula jew imniżzla f'registru jew f'atti pubbliċi ohra wara li kienu għa ffurmati jew magħluqa; u

Xjentement għamel użu minn att, kitba jew skrittura msemmija hawn fuq;

Rat is-sentenza mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali ddatata 17 ta' Ottubru, 1995, li biha sabet lil Paul Cachia hati tat-tlett akkużi dedotti kontrih u kkundannatu għall-multa ta' hames mitt lira Maltija (Lm500), u dan wara li qieset li t-tieni u t-tielet akkużi swew bhala mezz sabiex sar ir-reat ta' frodi taht l-ewwel akkuża, u għalhekk applikat l-artikolu 21 tal-Kodiċi Kriminali. Inoltre, dik il-Qorti ordnat ukoll il-piena ta' interdizzjoni ġenerali perpetwa a tenur ta' l-artikolu 190 tal-Kap. 9;

Rat ir-rikors ta' l-appell ta' Paul Cachia ddatat 26 ta' Ottubru, 1995 li bih talab li din il-Qorti: (1) thassar u tirrevoka d-digriet ta' l-Ewwel Qorti tat-18 ta' Ġunju, 1993, u tiddikjara invalida u bla ebda effett il-Proklama ta' l-Avukat Ġenerali ta' l-24 ta' Mejju, 1993, u tordna l-isfilz mill-atti tad-deposizzjoni mogħtija taht l-eżenzjoni pprovduta; (2) thassar u tirrevoka fl-intier tagħha s-sentenza ta' l-Ewwel Qorti tas-17 ta' Ottubru, 1995, u tillibera lill-appellant minn kull akkuża u piena;

Illi l-aggravju ta' l-appellant jikkonsisti fis-segwenti:

Illi l-Proklama moghtija mill-Avukat Ġenerali wahdu biex jixhed Ronald Sammut, iddatata 24 ta' Mejju, 1993, hija nulla u *ultra vires* stante li din qua Proklama, ghandha tinghata mill-President ta' Malta;

Illi ma ġiex ippruvat l-element ta' qerq bhala wiehed mill-elementi essenzjali fir-reat ta' frodi;

Illi ghar-rigward l-akkuża ta' falsifikazzjoni, ma ġie prodott l-ebda dokument allegatament iffalsifikat mill-appellant, u lanqas ma ingiebet xi prova sekondarja valida u skond il-liġi dwar dan;

Illi l-provi indiretti bla ebda mod ma kienu serji u inekwivoċi;

Illi l-appellant ma jistax jinstab hati ta' xi aġir illegali li hu mhux akkużat bih;

Illi l-Ewwel Qorti erroneament iddeduċiet li l-appellant kien hati ghaliex, skond l-istess Qorti, hu ma offra l-ebda spjegazzjoni jew ġustifikazzjoni kredibbli u aċċettabbli ghaliex kien sarraf l-erba' *cheques* li kienu f'ammont iżjed milli kien intitolat (fatt li hu dejjem ammetta mal-ewwel) u b'hekk l-Ewwel Qorti qalbet l-oneru tal-prova fuqu;

Illi l-fatt sempliċi tat-tisrif taċ-*cheques*, fl-ammont total ta' Lm233.90c żejda, bla ebda mod mhu xi element kostituttiv tar-reati li hu akkużat bihom, ċjoè dawk ta' frodi u falsifikazzjoni u użu xjenti ta' dokument iffalsifikat, u liema fatt, fih innifsu, ma jikkostitwixxi l-ebda reat;

Illi kien jidher li l-Ewwel Qorti sa mill-bidunett ta' dawn il-proċeduri kienet irrankat biex tasal għall-kundanna ta' l-appellant imputat u ordnat il-prosegwiment tal-proċeduri kontrih meta l-provi ma kinux imorru oltre l-inkassar taċ-*cheques* in kwistjoni;

Illi l-Ewwel Qorti qabdet biss mal-fatt li l-appellant imputat sarraf dawk iċ-*cheques* u li, skond hi, hu ma gġustifikax ruhu suffiċjentement għaliex kien sarrafhom meta kien jaf li kienu jeċċedu dak li fir-realtà kien dovut, u, a bażi ta' hekk biss, iddikjarat li kienet allura moralment konvinta mill-htija ta' Paul Cachia bla dubbju dettat mir-raġuni u għalhekk iddikjaratu hati ta' frodi u falsifikazzjoni għaliex hu jahdem fid-Dipartiment minn fejn kienu hargu dawk iċ-*cheques*, u ta' dan kellu jiġi punit, u dan billi l-Ewwel Qorti tefgħet fuq l-appellant presunzjoni ta' htija;

Rat il-provi li tressqu, id-dokumenti esebiti u l-atti tal-proċediment;

Semgħet it-trattazzjoni tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Illi b'mod ġenerali għandu jingħad li, hliet eċċezzjonalment, din il-Qorti ta' revizjoni ma għandhiex tid-disturba l-apprezzament tal-provi u fatti li tkun għamlet il-Qorti ta' prima istanza jekk mill-apprezzament li tagħmel din il-Qorti jirriżultalha li l-Ewwel Qorti, a bażi tal-provi li kellha quddiemha setgħet raġonevolment u legalment tasal għall-konklużjonijiet li kienet waslet għalihom. Għalhekk din il-Qorti għamlet l-apprezzament tagħha li permezz tiegħu rriżultalha is-segwenti;

Illi l-ewwel aggravju ta' l-appellant jikkonċerna punt essenzjalment proċedurali b'riferenza għall-produzzjoni minn naħa tal-prosekuzzjoni ta' l-hekk imsejjha "eżenzjoni" moġhtija mill-Avukat Ġenerali sabiex ikun jista' jixhed liberament Ronald Sammut b'wegħda li ma jittiehdu l-ebda passi kriminali kontrib jekk hu jixhed u jgħid il-verità kollha. Dan id-dokument, li jixbah haġna l-Proklama li tinhareg mill-President tar-Repubblika ta' Malta, u li hi ukoll wegħda simili a favur persuna biex din tixhed il-verità kollha f'xi proċess ġudizzjarju, inhareg a bażi ta' l-artikolu 19 (1) tal-Kap. 326 tal-Liġijiet ta' Malta, li huwa l-Att dwar il-Kummissjoni Permanenti kontra l-Korruzzjoni. F'dan l-Att, din l-eżenzjoni minn proċediment kriminali tinhareg mhux taħt il-forma ta' Proklama, iżda taħt il-forma ta' hekk imsejjah "ċertifikat bil-miktub", u dan jista' jinhareg kemm fuq talba ta' l-imsemmija Kummissjoni, kemm ukoll meta l-htieġa li jsir hekk tkun b'xi mod ieħor miġjuba a konjizzjoni ta' l-Avukat Ġenerali. Skond l-artikolu 19 (1) tal-Kap. 326, l-Avukat Ġenerali jwiegħed din l-eżenzjoni minn proċeduri kriminali lil xi persuna bil-kundizzjoni li din il-persuna tixhed skond il-liġi dwar xi fatti kollha li hi taf dwar xi att ta' korruzzjoni jew xi reat konness miegħu, quddiem il-Kummissjoni u/jew xi Qorti ta' ġurisdizzjoni kriminali;

Illi għalhekk hawnhekk tidher ċara l-intenzjoni tal-legislatur li jinkludi dan iċ-ċertifikat ta' eżenzjoni speċifikament limitat għall-allegazzjonijiet tar-reat ta' korruzzjoni u reati konnessi, u dan sabiex il-Kummissjoni mwaqqfa appożitament b'dan l-Att tkun tista' tindaga u tasal fl-investigazzjonijiet tagħha fl-isfond ta' l-iskop li hi ġiet mahluqa għalih, ċjoè t-tixxif ta' atti ta' korruzzjoni u reati oħra konnessi ma' dan l-istess reat. Fil-fatt, l-artikoli 4 u 5 ta' dan l-Att jidentifikaw l-iskop ta' din il-Kummissjoni, u l-artikolu 6 ta' l-Att jispeċifika liema huma dawk ir-reati li jaqgħu taħt il-kompetenza ta' din il-Kummissjoni bħala atti ta' korruzzjoni, u ċjoè r-reati msemmija fl-artikoli 112 sa 118, 120, 121, 124 sa

126 u 138 tal-Kodiċi Kriminali. L-ebda wiehed minn dawn l-artikoli ma jikkontempla r-reati ta' frodi, falsifikazzjoni u użu xjenti ta' dokument iffalsifikat, li bihom hu akkużat l-appellant;

Dan ifisser, ghalhekk, bl-iktar mod ċar u evidenti li proċeduralment dan iċ-ċertifikat ta' eżenzjoni minn proċediment kriminali maħruġ mill-Avukat Ġenerali a favur Ronald Sammut sabiex jixhed f'dawn il-proċeduri kontra Paul Cachia, mhux applikabbli u qatt ma kellu jiġi ammess bhala prova valida mill-Ewwel Qorti. Dan iċ-ċertifikat ta' eżenzjoni jista' jinhareġ biss u limitatament għall-istharrig mill-Kummissjoni jew mill-Qorti b'ġurisdizzjoni kriminali meta qed jiġu investigati atti ta' korruzzjoni u reati konnessi skond l-artikoli tal-Kodiċi Kriminali kkwotati fuq, u mhux fejn si tratta ta' xi reati oħra. Hawn mhux il-każ li jinghad li x-xhieda ta' Ronald Sammut mhix suffiċjenti għaliex hu, bhala kompliċi fi frodi u falsifikazzjoni, kellu jiġi kkorroborat suffiċjentement minn xhieda jew ċirkostanzi oħra. Dan assolutament mhux il-każ. Il-każ hu wiehed lampanti li dan iċ-ċertifikat ta' eżenzjoni maħruġ mill-Avukat Ġenerali jirreferi biss, u huwa applikabbli biss, għar-reat ta' korruzzjoni u reati konnessi. Hu biss fejn hemm involut xi reat bħal dawk indikati fl-artikolu 6 tal-Kap. 326 li jista' jkollu effett dan iċ-ċertifikat. L-użu u effett tiegħu huwa limitat għal dawn ir-reati biss u għalhekk ma jistax jintuża mill-prosekuzzjoni sabiex bħal ma ġara f'dan il-każ, persuna tixhed b'mod ġenerali fuq allegati reati li ma jaqgħux taħt l-iskop ta' dan iċ-ċertifikat ta' eżenzjoni u taħt l-intenzjoni tal-Kap. 326;

Għalhekk, din il-Qorti m'għandha l-ebda eżitazzjoni li tgħid li dan iċ-ċertifikat ta' eżenzjoni, stante li mhux applikabbli għal dawn il-proċeduri odjerni, huwa null u ma għandu l-ebda effett fihom. Minn dan isegwi għalhekk li dak kollu li xehed dan Ronald Sammut, u d-dokumenti kollha li ġew eseбити bhala relatati għax-xhieda tiegħu u b'riżultat ta' dan iċ-

ċertifikat ta' eżenzjoni, huwa kollox legalment null u bla ebda effett. Kif intqal qabel, din mhix kwistjoni ta' insuffiċjenza ta' korroborazzjoni ta' xhieda ta' persuna kompliċi fir-reati addebitati lill-appellant. Din hi biss nullità proċedurali fejn il-prosekuzzjoni ppruvat tuża dokument li kjarament ma jghoddx u ma japplikax ghal dawn il-proċeduri prezenti;

Ghalhekk l-ewwel aggravju ta' l-appellant qed jiġi milqugh u l-Qorti qed tilqa' l-ewwel talba ta' l-appellant fis-sens li qed tirrevoka u tħassar id-digriet ta' l-Ewwel Qorti tat-18 ta' Ġunju, 1993 u tiddikjara invalida u bla ebda effett l-eżenzjoni mogħtija mill-Avukat Ġenerali ddatata 24 ta' Mejju, 1993, a favur ta' Ronald Sammut. Tordna ghalhekk l-isfilz mill-atti ta' l-istess ċertifikat ta' eżenzjoni kif ukoll ix-xhieda kollha ta' Ronald Sammut kull fejn tirrikorri, inklużi d-dokumenti kollha li ġew esebiti u li huma relatati ghal din ix-xhieda u ċertifikat ta' eżenzjoni;

Illi dwar l-aggravji l-oħra kollha, dawn huma kollha b'xi mod konnessi u involuti f'xulxin, u ghalhekk il-Qorti ser tittrattahom f'daqqa;

Illi l-iktar ilment serju u rilevanti li johroġ mill-aggravji ta' l-appellant, hu, skond din il-Qorti, li fir-reat ta' falsifikazzjoni taht it-tieni u tielet akkużi flimkien jonqos element ferm importanti u essenzjali, u ċjoè, il-produzzjoni min-naha tal-prosekuzzjoni, li għandha l-oneru li tipprova bla dubbju raġonevoli l-htija ta' l-appellant, tad-dokument jew dokumenti allegatament iffalsifikati mill-appellant u/jew li hu uża dawn l-istess dokumenti ffalsifikati xjentement sabiex jikseb xi gwadann finanzjarju għalih. Dan id-dokument jew dokumenti huma l-famużi formoli ta' l-emendi li jinstabu fid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċjali fejn kien jahdem l-appellant, fejn fuqhom jiġi rreġistrat kull tibdil fiċ-ċirkostanzi tal-

benefiċjarju ta' xi benefiċċji soċjali, bhal ma huma l-*Family Bonus* u ċ-*Childrens Allowance*, u li ghalhekk b'dawn l-emendi, kif korretti, il-hlasijiet lilu jiġu aġġustati skond dak il-bdil li jiġi rreġistrat fihom;

F'dan il-każ, il-prosekuzzjoni qed tallega li l-appellant kien iffalsifika informazzjoni skorretta f'dawn l-emendi a favur tiegħu, jew kien jaf li dawn ġew iffalsifikati a favur tiegħu, u b'hekk f'perijodu ta' sentejn hu rċeva erba' *cheques* f'ammont iktar minn dak li suppost kien dovut lill-familja tiegħu. Proprjament, il-hlas kien isir favur martu u hu kellu l-prokura tagħha sabiex isarraġ daww iċ-*cheques* ta' benefiċċji soċjali;

F'dan l-istadju, il-Qorti ser tghid liema huma dawn il-pagamenti eċċessivi in kwistjoni, bid-dati relattivi tagħhom, u ċjoè:

Cheque taċ-*Childrens Allowance*, liema benefiċċju jithallas kull tliet xhur, li kien fl-ammont ta' Lm149.90c, minflok dak suppost ta' Lm80.60c, iddatat 13 ta' Jannar, 1990. It-tlieta l-oħra tas-sena 1990 kienu fl-ammont tajjeb imsemmi ta' Lm80.60c kull wiehed;

Cheque iehor taċ-*Childrens Allowance* fl-ammont ta' Lm149.90c, iddatat 12 ta' Jannar, 1991. It-tlieta l-oħra tas-sena 1991 kienu fl-ammont tajjeb imsemmi ta' Lm80.60c kull wiehed;

Cheque iehor taċ-*Childrens Allowance* fl-ammont ta' Lm149.90c, iddatat 11 ta' April, 1992. It-tlieta l-oħra tas-sena 1992 kienu fl-ammont tajjeb ta' Lm80.60c kull wiehed;

Cheque tal-*Family Bonus* iddatat 11 ta' April, 1992, fl-ammont ta' Lm52 meta fil-fatt kellu jkun ta' Lm26;

Dawn l-erba' *cheques* b'ammonti żbaljati ammontaw komplessivament ghas-somma ta' Lm233.90c, li l-appellant ma kienx intitolat għaliha. Jiġi rrilevat hawnhekk li l-appellant kien irrifonda dan l-ammont kollu fid-19 ta' Ottubru, 1992, u hemm ir-riċevuta tad-Dipartiment esebita fl-atti, iddatata 22 ta' Ottubru, 1992;

Il-prosekuzzjoni qed tallega li bhala l-bniedem inkarigat minn din is-*section* tač-*Childrens Allowance* u *Family Bonus*, l-appellant seta' faċilment iffalsifika dawn l-emendi favur martu u mbaġhad iddustrigġihom biex jelimina l-prova inkriminanti kontrib. Din hi biss konġettura u supposizzjoni tal-prosekuzzjoni li bla ebda mod ma ġiet ippruvata. Il-proċess kollu hu mimli biss b'suspetti kontra l-appellant li, min-naħa tiegħu, dejjem ċaħad dan l-aġir abuziv u illegali u qal li dan kien biss attentat, ossia *frame up*, sabiex jehilsu minnu *at all costs* minhabba l-opinjoniġiet politiċi tiegħu differenti minn dawk tas-superjuri tiegħu. Hu jallega li kien ġie vvittimizzat minn ta' fuqu li holqu sensiela ta' indizzji sabiex jgħadduh minn dan il-proċess, u kien għalhekk li ffabbrikaw storja kontrib mingħajr però bazi legali jew provi konkreti kif rikjesti f'Qorti sabiex tinstab htija;

Bla dubbju ta' xejn, wiehed mill-elementi rikjesti sabiex jiġi ppruvat ir-reat ta' falsifikazzjoni hu li dan id-dokument allegatament iffalsifikat jiġi prodott u esebit mill-prosekuzzjoni. Din hija prova essenzjali sabiex isiru l-eżamijiet u verifiki kollha neċessarji fuq dak id-dokument. Huwa neċessarju li jiġi esebit sabiex l-appellant ikun f'posizzjoni li jkun jaf x'falsifikazzjoni qed tiġi attribwita lilu u b'hekk ikun jista' jiddefendi ruhu minn dawn l-akkużi. Mingħajr il-produzzjoni ta' dawn l-emendi allegatament falsifikati, inkunu hawn qed nitkellmu biss fuq dokumenti fantasma allegatament iffalsifikati. Jonqos l-element neċessarju tal-*corpus delicti*. U allura, kif jista' wiehed jitkellem fuq dokument iffalsifikat jekk

l-ewwel ma ssirx il-prova ta' din il-falsifikazzjoni f'dan id-dokument. Kien l-oneru tal-prosekuzzjoni li tipproduci l-ahjar prova, ċjoè, id-dokument allegatament iffalsifikat. Din hi r-regola ġenerali u huwa biss f'każijiet eċċezzjonali li tista' titressaq dik li hija msejja s-*Secondary Evidence*, li tista' tkun konsistenti f'indizji ċirkostanzjali, kif qed tallega li hemm f'dan il-każ il-prosekuzzjoni in mankanza tad-dokument oriġinali li huwa l-*Primary Evidence*. L-ammissjoni ta' din is-*Secondary Evidence* iżda mhix xi haġa daqshekk faċli daqskemm qed tipprova tagħmilha l-prosekuzzjoni. Jeżistu ċerti kundizzjonijiet li jridu jiġu sodisfatti qabel ma l-Qorti tista' taċċetta din is-*Secondary Evidence* bhala prova valida u ammissibbli. F'dan il-każ, fejn si tratta ta' dokument miktub, l-ahjar prova hija l-produzzjoni ta' dan id-dokument biex issir il-prova tal-falsifikazzjoni tiegħu jew il-prova li l-appellant kien jaf li huwa ffalsifikat u użah sabiex jikseb xi gwadann finanzjarju għalih. Kif jghid l-Archbold:

“Before secondary evidence is produced, a foundation for it must first be laid, by proving that evidence at first hand cannot be obtained. Before a copy of a written instrument, or parol evidence of its contents, can be received as proof, the absence of the original instrument must be accounted for, by proving that it is lost or destroyed, or that it is in possession of the opposite party”. Dan ifisser, għalhekk, li sakemm il-mankanza tal-produzzjoni ta' l-emendi allegatament iffalsifikati, tiġi ġustifikata a sodisfazzjon tal-Qorti, l-ebda *secondary evidence* mhi ammissibbli bhala prova valida. Fil-każ Inġliż **R. vs Hall**, 12, Cox 159, il-Qorti rrifjutat li tammetti din is-*secondary evidence* ta' dokument allegatament iffalsifikat għar-raġuni li *“no foundation had been laid for the admission of such evidence by proof of the loss or destruction of the document”*. F'dan il-każ, dik il-Qorti qalet hekk: *“The forged document must be produced at the trial if possible, but secondary evidence can be given if it is in the defendant's*

possession and is not produced’;

Illi ghalhekk f’dan il-każ odjern, sabiex il-prosekuzzjoni tirnexxi fl-akkuża taghha ta’ falsifikazzjoni u l-użu ta’ dokument iffalsifikat xjentement da parti ta’ l-appellant, fil-mankanza tal-produzzjoni ta’ l-ahjar prova minn naħa taghha, ċjoè l-emendi allegatament iffalsifikati, hi l-ewwel trid tistabbilixxi dawn il-*foundations*, u dan billi tipprova li dawk id-dokumenti jew: (1) qeghdin fil-pussess ta’ l-istess appellant, jew (2) intilfu, jew (3) ġew distrutti. Minn eżami ta’ l-atti, l-ebda waħda minn dawn it-tliet rekwiżiti ma giet sodisfatta b’xi forma ta’ prova da parti tal-prosekuzzjoni. Kif ġà ntqal, hemm biss allegazzjonijiet u supposizzjonijiet. Il-prosekuzzjoni ma pproduċiet l-ebda persuna, minn dawk in-nies kollha li kienu jahdmu viċin ta’ l-appellant, biex forsi, almenu, tgħid li xi darba kienet rat jew li setgħet tiddekrivi dan id-dokument allegatament iffalsifikat. Barra minn hekk, mill-atti ma hemm l-ebda prova li saru xi tentattivi jew sforzi fid-dipartiment jew *section* ikkonċernata fejn kien jahdem l-appellant biex jinstabu dawn l-emendi in kwisstjoni. L-ebda prova ma tressqet dwar xi riċerki li setgħu saru biex jinstabu, anke jekk ir-riżultat kien fin-negattiv. Ġaladarba qed issir allegazzjoni fuq dawn id-dokumenti, wiehed għandu jahseb li dawn għaddew minn diversi idejn u rawhom diversi nies sakemm hareġ il-hlas relattiv, iżda ma ġie prodott l-ebda xhud biex almenu jgħid li kien rahom jew li kien innota xi wiehed minn dawn l-emendi. Ix-xhud prinċipali tal-prosekuzzjoni, li jiġi fuq l-appellant u li kien mexxa l-investigazzjoni interna fuqu dwar dan il-każ, ċertu Raymond Muscat, xehed hekk: “Nista’ ngħid li jien ma ghamiltx verifiki in rigward tal-formoli kollha” b’referenza għal dawn l-emendi nieqsa. Għalhekk hu ferm ċar li f’dan il-każ il-prosekuzzjoni naqset fl-ewwel lok li tipproduċi l-ahjar prova, ċjoè, l-emendi allegatament iffalsifikati, u, fit-tieni lok, fil-mankanza ta’ dan, naqset li tissodisfa t-tliet rekwiżiti fuq imsemmija neċessarji sabiex tiġi ammessa s-*secondary evidence*;

Illi l-konkluzjoni ta' dan kollu ghalhekk hi li galadarba ma saritx il-prova ta' l-eżistenza ta' xi dokument iffalsifikat attribwibbli lill-appellant, allura fil-mankanza ta' dan id-dokument wiehed ma jistax jitkellem fuq falsifikazzjoni u/jew uzu ta' xi dokument iffalsifikat xjenetement. Tonqos il-prova essenzjali, u fin-nuqqas taghha, b'mod naturali wiehed la jista' jipprova l-*actus reus* u wisq iktar lanqas il-*mens rea*. F'dawn iċ-ċirkostanzi ma jistax jinghad li r-reati taht it-tieni u t-tielet akkużi ġew b'xi mod ippruvati;

Illi l-Ewwel Qorti qalet li r-reati taht it-tieni u t-tielet akkużi servew bhala mezz biex tigi kommissa l-frodi taht l-ewwel akkuża. Il-Qorti taqbel ma' tali osservazzjoni ta' l-Ewwel Qorti, iżda din kien ikollha effett biss jekk dak li kkonkludiet l-Ewwel Qorti fuq ir-reità ta' l-appellant fit-tlett akkużi addebitati lilu kellu jiġi kkonfermat minn din il-Qorti. Dan ifisser b'mod naturali ghalhekk, li jekk, skond din il-Qorti, il-prosekuzzjoni ma rnexxilhiex tipprova t-tieni u t-tielet akkużi (li skond l-Ewwel Qorti kienu ta' mezz biex l-appellant imputat jaghmel il-frodi), allura logikament ma jistax jirriżulta ukoll ir-reat ta' frodi taht l-ewwel akkuża. U r-raġuni hija wahda sempliċi, l-ghaliex hawnhekk meta si tratta ta' reati involuti u konnessi, hemm elementi li huma komuni. Kif jista' jiġi ppruvat l-ingann, il-qerq, ir-raġġiri, l-artifizji, il-messa in xena, da parti ta' l-appellant, elementi essenzjali fir-reat ta' frodi, meta jonqos id-dokument allegatament iffalsifikat? Dawn huma elementi kostituttivi fir-reat ta' truffa taht l-artikolu 308 tal-Kap. 9 li tahtu l-appellant huwa akkużat. L-istess argumentazzjoni dwar ir-reati l-oħra tapplika hawnhekk ukoll;

Illi l-prosekuzzjoni qiegħda kontinwament tinsisti u tibbaża l-każ taghha fuq il-fatt li l-appellant sarraf l-erba' *cheques* in kwistjoni meta kien jaf li dak l-ammont żejjed ta' Lm233.90c ma kienx dovut lilu. Skond il-prosekuzzjoni, b'dan l-aġir tiegħu, l-appellant wera l-intenzjoni kriminuża tiegħu

akkumpanjata mill-att materjali. Hi tghid, kif qalet l-Ewwel Qorti, li l-appellant ma tax spjegazzjoni kredibbli l-ghaliex kien sarraf dawk iċ-*cheques* meta kien jaf li dak l-ammont żejjed ma kienx dovut. Dan mhu minnu xejn. F'xi tliet jew erba' okkazzjonijiet, l-appellant spjega bl-iktar mod ċar ir-raġuni għaliex kien sarraf dawk iċ-*cheques* u x'kienet l-intenzjoni tiegħu mill-bidunett. Din il-Qorti tara li dak li qal l-appellant hu ferm verosimili u għandu mill-probabbli. Jigi rrilevat hawnhekk li hi l-prosekuzzjoni li għandha tipprova l-htija ta' l-appellant, li min-naħa tiegħu, imsahhah kif hu bil-presunzjoni ta' l-innoċenza, ma għandu l-ebda oneru jew obbligu li jipprova din l-innoċenza tiegħu. L-appellant ma għandu l-ebda dover jew oneru li jiskolpa ruhu, kif kuntrarjament qalet l-Ewwel Qorti. L-appellant huwa prezunt innoċenti u hija l-prosekuzzjoni li trid tipprova l-kuntrarju b'mod li l-Qorti tkun moralment konvinta minghajr dubbju ddetat mir-raġuni. L-appellant ma għandu għalfejn jipprova xejn u jekk iressaq xi provi, ikun biżżejjed għalih, skond il-ligi, li jasal sal-grad tal-probabbli. Bla ebda mod ma għandu jkun hemm xi forma ta' presunzjoni ta' htija fuq l-appellant, kif jidher li ġara f'dan il-każ minhabba l-fatt li hu kien sarraf dawk iċ-*cheques* u stante li hu kien jahdem *fis-section* li tohroġ dawk iċ-*cheques* ta' beneficiċċi soċjali. Din il-presunzjoni ta' htija hija assolutament inammissibbli u inkonċepibbli fis-sistema tagħna. Mil-mod ta' kif spjega l-ghaliex kien sarraf dawk iċ-*cheques*, minflok ma rritornahom mal-ewwel, bhala bniedem ta' esperjenza kbira ta' snin twal *fis-section* ikkonċernata, li kien jaf kif jista' jsiru l-abbużi mis-sistema ta' l-emendi kif ġiet mibdula minn ta' fuqu, din il-Qorti tara li l-ispjegazzjoni li offra l-appellant kienet wahda ferm aċċettabbli, tenut kont li mill-bidunett tal-proċeduri u investigazzjoni kontrih hu dejjem u kostantement irritjena li kien ġie *framed*, u ried isib min kien wara dan il-pan;

Illi dan il-fatt li l-appellant sarraf dawn iċ-*cheques* certament u bla ebda mod ma wiehed jista' jasal biex jghid li

b'daqshekk hu kien ikkommetta frodi taht l-artikolu 308 tal-Kap. 9, bl-elementi kollha li hemm bżonn biex jiġi mwettaq dan ir-reat. Bla ebda tiġbid ta' l-immaginazzjoni ma jista' wiehed jgħid li b'daqshekk l-appellant ikkommetta falsifikazzjoni jew li uża dokument iffalsifikat xjentement, taht l-artikoli 179, 184 u 190 tal-Kap. 9, bl-elementi kostituttivi kollha ta' dawn ir-reati. L-inkassar ta' dawn iċ-*cheques* mill-appellant la huwa frodi u lanqas falsifikazzjoni. Dan l-aġir ta' l-appellant ma jinkwadrax ruħu fl-ebda wiehed minn dawn ir-reati. Jekk dan l-aġir huwa, għall-grazzja ta' l-argument, kriminuż, l-iżjed li forsi jista' jiġi nkwadrat hu taht ir-reat ta' approprjazzjoni indebita, li tiegħu l-appellant mhux akkużat. Jerga' jiġi osservat hawnhekk dak li għa ntqal qabel, jiġifieri, li l-appellant kien irrifonda l-ammont kollu lura qabel ma bdiet tinvestigah il-pulizija;

Għal dawn ir-raġunijiet kollha, il-Qorti għalhekk qiegħda tiddisponi minn dan l-appell kif ser jinghad:

Tilqa' l-appell ta' Paul Cachia u dan billi fl-ewwel lok tirrevoka u thassar id-digriet ta' l-Ewwel Qorti ddatat 18 ta' Ġunju, 1993, tiddikjara nulla u bla ebda effett l-eżenzjoni ta' l-Avukat Ġenerali ddatata 24 ta' Mejju, 1993 u għalhekk din għandha tiġi sfilzata mill-atti, bħal ma għandhom jiġu ukoll sfilzati mill-atti d-deposizzjoni kollha ta' Ronald Sammut, u kull dokument li ġie esebit li huwa b'xi mod relatat max-xhieda tiegħu; u

Tilqa' l-bqija ta' l-appell ta' Paul Cachia billi tirrevoka u thassar is-sentenza appellata fl-intier tagħha, tiddikjarah mhux hati ta' l-akkużi dedotti kontrih u tilliberah minn kull akkuża u piena;

Tirrevoka l-ordni ta' l-Ewwel Qorti fejn ordnat l-interdizzjoni ġenerali perpetwa ta' l-appellant.